

Postanowienie nr 651/RT/2024

Organ wydający Zarząd Województwa Śląskiego

W sprawie uzgodnienia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mierzęcice dla obszaru Mierzęcice – Trzonia w zakresie uwzględnienia ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+; (Pismo Wójta Gminy Mierzęcice, znak GK.6720.0002.2019 z 10.07.2024 r.)

Na podstawie art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 572), w związku z art. 65 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1688) w związku z art. 11 pkt 5, art. 24, art. 25 ust. 2 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 977 z późn. zm. w brzmieniu obowiązującym do dnia 24.09.2023 r.)

Zarząd Województwa Śląskiego w składzie:

1. Marszałek Województwa – Wojciech Saługa
2. Wicemarszałek Województwa – Bartłomiej Sabat
- ~~3. Wicemarszałek Województwa – Grzegorz Boski~~
4. Członek Zarządu Województwa – Joanna Bojczuk
- ~~5. Członek Zarządu Województwa – Rafał Adameczyk~~

Postanawia odmówić uzgodnienia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mierzęcice dla obszaru Mierzęcice - Trzonia

Uzasadnienie:

Wójt Gminy Mierzęcice pismem znak GK.6720.0002.2019 z 10.07.2024 r., doręczonym 15.07.2024 r., przedłożył Zarządowi Województwa Śląskiego do uzgodnienia projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mierzęcice dla obszaru Mierzęcice – Trzonia (dalej zwany projektem zmiany studium). Ze względu na konieczność pogłębionej analizy projektu studium, zgodnie z zapisami art. 25 ust 1a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w dniu 17.07.2024 r. pismem znak RT-RPP.7634.3.12.2024, RT-RPP.KW-342/24 zwrócono się do Wójta Gminy Mierzęcice o przedłużenie terminu uzgodnienia do 14.08.2024 r.

Zgodnie z przepisem art. 42 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (zwanej dalej Ustawą o planowaniu) sejmik województwa uchwala plan zagospodarowania przestrzennego województwa.

Plan województwa jest aktem planowania określającym zasady organizacji przestrzennej województwa.

Plan województwa musi uwzględniać ustalenia wynikające z różnego typu aktów planowania specjalistycznego, dotyczące m. in. ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu. Zagadnienia, które obligatoryjnie powinny się znaleźć w planie województwa określa przepis art. 39 ust. 3 Ustawy

o planowaniu, natomiast mogą one zostać rozszerzone, w zakresie spraw zależnych od woli samorządu województwa, ze względu na prowadzoną regionalną politykę przestrzenną. Jednocześnie zapisy planu województwa muszą być spójne ze strategią rozwoju województwa.

W związku z powyższym Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 (zwany dalej Planem 2020+, opublikowany w Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r. poz. 4619) określa podstawowe elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Głównymi elementami części tekstowej są: Diagnoza stanu, Wyzwania polityki przestrzennej województwa oraz Ustalenia.

Plan 2020+ wiąże organy gminy w zakresie planowania lokalnego, zgodnie z art. 9 ust. 2 Ustawy o planowaniu, organ wykonawczy gminy ma obowiązek sporządzić projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, uwzględniając m.in. ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Projekt studium podlega uzgodnieniu z Zarządem Województwa zgodnie z art. 11 pkt 5 w związku z art. 9 ust. 2 i art. 27 Ustawy o planowaniu. Uwzględnienie ustaleń Planu 2020+ w projekcie studium powinno następować nie na podstawie deklaracji organu sporządzającego projekt studium, lecz z czynnym udziałem Zarządu Województwa Śląskiego, który w trybie uzgodnienia wyraża akceptację co do sposobu uwzględnienia ustaleń Planu 2020+ w projekcie studium.

Ustalenia Planu 2020+ zawarte są w rozdziale III (str. 70) i składają się na nie:

1. Cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji (Rozdz. III.3 – str. 73÷96);
2. Zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104);
3. Zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 7 – str. 105÷109);
4. Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 8 – str. 110÷111);
5. Inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI - Rozdz. III.5; Tabela nr 9 – str. 112÷116);
6. Inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (Rozdz. III.5; Tabela nr 10 – str. 117÷118).

Przepis art. 24 ust.1 ustawy o planowaniu stanowi: „Organy (...) w zakresie swojej właściwości rzeczowej lub miejscowej, opiniują i uzgadniają, na swój koszt, odpowiednio projekt studium (...)”. Z postanowienia art. 27 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zmiana studium lub planu miejscowego następuje w takim trybie, w jakim są uchwalone.

W związku z powyższym Zarząd Województwa Śląskiego poddał analizie przedmiotowy projekt zmiany studium w zakresie zgodności z ustaleniami Planu 2020+.

Przyjęte w Planie 2020+ cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji (Rozdz. III.3 – str. 73÷96), odnoszą się do obszaru przedmiotowego projektu zmiany studium, w następującym zakresie:

- Cel 1 Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji (kierunek 1.1, 1.3),
- Cel 2 Szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych (kierunek 2.1, 2.3),
- Cel 3 Przestrzeń – zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego,
- Cel 4 Relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu (kierunek 4.1, 4.2).

Plan 2020+ reguluje zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104) będące regułami wdrażania polityki przestrzennej województwa w odniesieniu do specyfiki poszczególnych obszarów oraz celów rozwoju i zasad polityki przestrzennej województwa. Obszar objęty projektem zmiany studium zawiera się w następujących obszarach funkcjonalnych:

- miejskim obszarze funkcjonalnym ośrodka wojewódzkiego – Metropolii Górnośląskiej
- wiejskim obszarze funkcjonalnym,
- obszarze cennym przyrodniczo,
- obszarze ochrony i kształtowaniu zasobów wodnych.

Organ stwierdza, że na obszarach objętych projektem zmiany studium:

- a) nie występują zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (posiadające potencjalne finansowanie, ujęte w WPF, RPOWSI) - Tabela nr 7 (ww. pkt. 3);
- b) mogą zostać zlokalizowane inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Tabela 8) – pn. „Budowa sieci dróg/tras rowerowych” oraz „Budowa centrów przesiadkowych (ww. pkt 4);
- c) nie występują inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI.) – Tabela 9 (ww. pkt 5);
- d) nie występują inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów właściwego ministra lub sejmik województwa – Tabela 10 (ww. pkt 6).

Organ dokonał analizy projektu studium, w trakcie której stwierdzono, iż **zawiera on zapisy niezgodne z niektórymi ustaleniami Planu 2020+.**

Obszar objęty projektowaną zmianą studium obejmuje dno doliny Trzoni, cieku przyjmującego kilka dopływów o charakterze rowów melioracyjnych. Na prawie całym obszarze występują gleby mułowo torfowe i torfowomułowe, podlegające ochronie prawnej przed zmianą sposobu użytkowania (art. 11 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [t.j. Dz.U.z 2017 r., poz. 1161]). Według Charakterystyki gleb wraz z cyfrową mapą gleb i waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa śląskiego (2004), opracowanej w IUNG Puławy na zlecenie Marszałka Województwa Śląskiego, wskaźnik warunków wodnych przedmiotowego obszaru wynosi 1. Ocenę taką przyporządkowano terenom z przewagą gleb o częstym i długotrwałym (ew. stałym) nadmiarze wody. Realizacja zabudowy, a szczególnie wielokubaturowej zabudowy o funkcji przemysłowej, usługowej lub składowej wiązać się musi w takim terenie z głęboką ingerencją w stosunki wodne, prowadzącą do utraty naturalnej pojemności retencyjnej utworów przepuszczalnych, w tym gruntów organiczno-mineralnych, zalegających w dnie doliny. Istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że realizacja zabudowy w tym miejscu wymagać będzie wielkoskalowych zmian ukształtowania powierzchni terenu prowadzących do odcinkowego zasypania doliny Trzoni. Należy również podkreślić, że jest to teren pozbawiony jakiegokolwiek infrastruktury technicznej. Posiada natomiast kluczowe znaczenie dla drożności korytarzy ekologicznych dla ssaków kopytnych K/LL-LS a także korytarza migracyjnego ssaków drapieżnych D/JURA-N, co stanowiło podstawę jego kwalifikacji do obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo w Planie 2020+. Wprowadzenie zabudowy we wskazanej lokalizacji doprowadzi do przerwania drożności korytarza ekologicznego.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż przywołane wyżej zapisy projektu zmiany studium są niezgodnie z Planem 2020+, w szczególności z zasadami:

1. **dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego:**
 - 1) zachowanie walorów przyrodniczych dolin rzecznych, w tym o charakterze zielonych użytków (m. in. łąki i pastwiska) oraz utrzymanie pełnionej funkcji korytarza ekologicznego (Rozdział III.4. Zasady dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego, punkt 8, str. 98 Planu 2020+),
 - 2) wprowadzanie stref ekotonowych cieków wodnych (Rozdział III.4. Zasady dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego, punkt 9, str. 98 Planu 2020+);
2. **dla obszaru cennego przyrodniczo:**
 - 1) wzmacnianie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 2, str. 100 Planu 2020+),
 - 2) zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych w tym w obszarze dolin rzecznych (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 3, str. 100 Planu 2020+),
 - 3) planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych, a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji stosowanie działań minimalizujących (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 6, str. 100 Planu 2020+);
3. **dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych:**
 - 1) koncentracja terenów inwestycyjnych (w tym zabudowy mieszkaniowej) w obszarach aglomeracji obsługiwanych systemami zbiorowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni

zapewniających właściwy stopień oczyszczania (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych, punkt 3, str. 101 Planu 2020+),

- 2) utrzymanie i zwiększanie retencyjności w zlewniach poprzez: ochronę obszarów mokradłowych oraz dolin cieków rzecznych, renaturalizację rzek i potoków (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych, punkt 7, str. 101 Planu 2020+).

Zasady dla obszarów funkcjonalnych wymienione w pkt. 1, 2 i 3 wpisują się w Cel 3 - Kierunek 3.1 – Ochrona zasobów środowiska (Rozdział III.3. Cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji, Kierunek 3.1 Ochrona zasobów środowiska, punkty 3, 4, 5, 8 i 9 str. 85 Planu 2020+) co dowodzi sprzeczności projektu zmiany studium również w tej materii.

Wskazane wyżej niezgodności wynikają ze sprzeczności z ogólnymi zasadami gospodarowania przestrzenią określonymi w Planie 2020+, takimi jak:

1. Przestrzenią trzeba gospodarować oszczędnie (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 1, str. 97 Planu 2020+),
2. Otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono-niebieską infrastrukturę regionu, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 4, str. 97 Planu 2020+),
3. Wybierając teren pod inwestycję w infrastrukturę techniczną trzeba preferować tereny już uprzednio zagospodarowane (poprzemysłowe, pozurbanizowane), a nie tereny zielone (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 5, str. 97 Planu 2020+),
4. Granice jednostek przestrzennych mają być czytelne tak, aby równocześnie spełnione mogły być wymogi indywidualnej tożsamości i ponadlokalnej spójności (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 9, str. 97 Planu 2020+),
5. Decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 10, str. 97 Planu 2020+).

Warunkiem koniecznym do realizacji polityki przestrzennej Gminy Mierzęcice, stosownie do przepisów prawa, jest uwzględnienie treści Planu 2020+. Zarząd Województwa Śląskiego wskazał przyczyny zakwestionowania projektu zmiany studium, jak również powiązał je z zakresem uzgodnienia tj. Planem 2020+. Organ wykazał, że materia, której zarzuty dotyczą, mieści się w kompetencjach Organu współdziałającego i w wyznaczonym normatywnie zakresie dokonywanego przezeń uzgodnienia. Brak zgodności projektu zmiany studium z Planem 2020+ we wskazanych powyżej obszarach winien skutkować wydaniem przez Zarząd Województwa rozstrzygnięcia odmawiającego uzgodnienia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mierzęcice dla obszaru Mierzęcice - Trzonia.

Podkreślić należy fakt, iż jest to kolejny projekt zmiany studium dla tego terenu, który trafił do uzgodnienia do Zarządu Województwa. Postanowieniem nr 187/PP/2020 z 25.03.2020 r. Zarząd Województwa Śląskiego odmówił uzgodnienia projektu zmiany studium ze względu na sprzeczność z Planem 2020+ a następnie Postanowieniem nr 799/GN/2021 z 06.09.2021 r. powtórnie odmówił uzgodnienia z tych samych powodów. Uzgadniany obecnie projekt zmiany studium dopuszcza możliwość projektowania wyższych obiektów kubaturowych o ponad 66% w porównaniu do tych, które były proponowane we wcześniejszej wersji projektu zmiany studium a która to została uzgodniona odmownie.

Mając powyższe na względzie Zarząd Województwa Śląskiego postanawia odmówić uzgodnienia przedmiotowego projektu zmiany studium. Jednocześnie informuje, iż uzgodnienie projektu zmiany studium może nastąpić po dokonaniu korekt wskazanych wyżej niezgodności wynikających z zapisów Planu 2020+ i ponownym jego przedłożeniu do uzgodnienia.

Pouczenie

Na podstawie art. 141 Kodeksu postępowania administracyjnego na postanowienie przysługuje stronie zażalenie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach za pośrednictwem organu, który je wydał, w terminie siedmiu dni od dnia jego doręczenia.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Mierzęcice
2. kopia a/a